

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000098934

Datum
26 februari 2026

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
[Redacted]

Bijlage(n)
3

Aan
Van

Staatssecretaris van BZK
dgDOO

nota

Aanbieden rapporten evaluatie Rijkshuisvestingsstelsel

Aanleiding

Per 1 januari 2016 is het huidige Rijkshuisvestingsstelsel voor Rijkskantoren ingegaan. Per 1 januari 2017 is het Rijkshuisvestingsstelsel voor specialties ingegaan. Bij inwerkingtreding van het Rijkshuisvestingsstelsel (RHS) is vijfjaarlijkse evaluatie toegezegd. In de tweede helft van 2025 is deze evaluatie voor de tweede keer uitgevoerd. Eind januari 2026 zijn twee rapporten opgeleverd, een voor het deelstelsel kantoren en een voor het deelstelsel specialties. Deze rapporten worden door u aangeboden aan de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- In te stemmen met verzending van de twee rapporten van de evaluatie van het Rijkshuisvestingsstelsel (deelstelsels kantoren en specialties) aan de Tweede Kamer;
- De begeleidende brief te ondertekenen.

Kern

De centrale opdracht voor dit onderzoek was het evalueren van het RHS, specifiek de deelstelsels kantoren en specialties, nu vallende onder uw verantwoordelijkheid. De deelstelsels Defensie en bijzondere specialties vallen niet onder uw stelselverantwoordelijkheid als staatssecretaris van BZK en zijn daarom niet meegenomen in de evaluatie. De evaluatie ziet erop dat:

1. De doelmatigheid en doeltreffendheid van beide deelstelsels in kaart worden gebracht;
2. Verbetervoorstellen voor de toekomst geformuleerd worden.

De evaluatie omvat de periode 1 juli 2020 tot 1 juli 2025.

De in januari opgeleverde onderzoeksrapporten worden middels bijgevoegde brief aan de Kamer verzonden. De brief bevat een korte reflectie en de toezegging om de Kamer voor het einde van het jaar van een uitgebreide beleidsreactie te voorzien.

Toelichting

Evaluatie kantoren

Het stelsel en de verantwoordelijkheid voor de rijkskantoren ligt bij u. Het gaat om ongeveer 150 rijkskantoren over het gehele land. De voorliggende evaluatie van het RHS kantoren laat zien dat het stelsel in de afgelopen jaren effectiever en

doelmatiger is geworden. Het RHS kantoren is uitgegroeid tot een strategisch instrument voor een moderne en wendbare rijksoverheid en vormt een stevige basis voor verdere doorontwikkeling. Tegelijkertijd staat het stelsel onder toenemende druk door externe ontwikkelingen zoals hybride werken, stijgende kosten, netcongestie, veiligheidseisen, spreidingsopgaven en de groei van de Rijksdienst. Verdere doorontwikkeling is dan ook noodzakelijk om toekomstbestendig te blijven. Daartoe worden zeven aanbevelingen gedaan:

Onze referentie
2026-0000098934
Datum
26 februari 2026

1. Versterk en verduidelijk de governance van het stelsel;
2. Verbind ICT en HR structureel aan het stelsel;
3. Ontwikkel één rijksbrede integrale visie op huisvesting, digitalisering en organisatieontwikkeling;
4. Maak informatievoorziening volwassen en proactief;
5. Orden en vereenvoudig de sturingslijnen;
6. Gebruik een small-wins aanpak voor innovatie en doorontwikkeling;
7. Werk aan een evenwichtiger en transparanter financieringsmodel;

Evaluatie specialties

De specialties betreffen bijvoorbeeld rechtbanken en gevangenissen. De stelselverantwoordelijkheid ligt bij u, de verantwoordelijkheid voor de specialties ligt bij het departement waartoe de specialty behoort. Een groot deel onder verantwoordelijkheid van JenV.

De evaluatie concludeert dat het specialtystelsel momenteel onvoldoende doelmatig én onvoldoende doeltreffend functioneert. De autonomie van individuele aanspreekpunten per departement, schaarste in middelen en capaciteit bij de departementen, en het ontbreken van rijksbrede sturing leiden ertoe dat:

- de staat van het vastgoed achteruitgaat,
- kosten toenemen,
- strategische opgaven onvoldoende worden opgepakt, en
- het stelsel niet levert wat het zou moeten leveren.

Een fundamenteeler pakket aan maatregelen is nodig om de doeltreffendheid en doelmatigheid te verbeteren, gericht op meerjarige financiële stabiliteit, versterking van centrale sturing, betere informatievoorziening en meer standaardisering binnen en tussen specialties. Daartoe worden zes aanbevelingen gedaan:

1. Het versterken van collectieve strategische sturing, binnen kaders die recht doen aan de eisen van het primair proces;
2. Het borgen van meerjarige financiële stabiliteit en investeringsruimte;
3. Het toepassen van standaardisatie waar dit functioneel mogelijk en doelmatig is;
4. Het inrichten van een structurele informatievoorziening op stelselniveau;
5. Het scherp formuleren van rollen, verantwoordelijkheden en escalatielijnen;
6. Het instellen van een gremium waarin op stelselniveau strategische keuzes kunnen worden voorbereid en genomen.

In de komende tijd wordt aan de hand van de gedane aanbevelingen onderzocht welke acties er nodig zijn om de beide stelsels verder te versterken. Deze versterking sluit aan bij de in het coalitieakkoord opgenomen doelen rondom een slagvaardige overheid, zoals het uniformeren van de bedrijfsvoering door middel van verplichte standaarden en gezamenlijke voorzieningen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden*Motivering*

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Onze referentie

2026-0000098934

Datum

26 februari 2026

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Aanbieden rapporten evaluatie Rijkshuisvestingsstelsel	
2	Rapport evaluatie RHS deel A: kantoren	
3	Rapport evaluatie RHS deel B: specialties	